

emol iwwert de Summer domat ausernee- gesat hunn. De Statsrot hat sech ganz vill Gedanken - muss ech soen - iwwert dësen Text gemaach an ongeféier 25-mol direkt oder indirekt proposéiert, den Text zum Pro- jet ze änneren. Deelweis hunn dës Proposi- tionen eng Ännerung mat sech bruecht, déi dann awer duerch de ganzen Text huet missen ëmgesat ginn. Mir hunn an der Kom- missioun den Avis vum Statsrot ganz gewëssenhaft analyséiert an och ongeféier 13 Stéck vu senge Propositionen ugeholl.

Dernieft hu mir nach déi zwee Amendemen- ter ugeholl; eemol ass e virhandenen Text- feeler richtiggestallt ginn; dat war am Artikel 3. Am Artikel 9 huet d'Kommissioun eng Präzisioun gi par rapport zum initialen Text. De Statsrot war, wéi ech scho gesot hunn, mat dësen Amendementer aver- stanen, a schliesslech konnte mer den Text unhuelen.

Wéi schonns gesot, handelt et sech ëm e ganz techneschen a komplexe Projet, deem awer mat grousser Sécherheet zu wesent- lech méi Sécuritéit an den Tunnelle wäert féieren. Eis Hoffnung wäert a muss, no- deems mer dësen Text heibanne gestëmmt hunn, doranner bestoen, datt esou schreck- lech Tunnelsaccidenter sech an Zukunft net méi widerhuele wäerten.

Esou vill, Här President, géif ech soe vu menger Säit. Ech wënsche mer selbst- verständlech als Rapporteur, datt dësen Text, dee wichteg ass, eng Unanimitéit beim Vote kritt. Ech brénge selbstverständlech awer och nach den Accord vun der CSV- Fraktioun a soen lech alleguer Merci, datt Der mer nogelauschtert hutt.

» **Une voix.** - Très bien!

» **M. le Président.** - Wëllen d'Fraktioun- en zu deem ausféierleche Bericht vum Här Clement nach Stellung huelen?

(*Négation*)

Ech gesinn, dass dat net de Fall ass, dass den Här Clement d'Saache kloer an däitlech gemaach huet. Deementspriedend géif ech lech proposéieren, wann d'Regierung och d'Ausféierunge vun der zoustänneger Chamberskommissioun an hirem Rapporteur deelt, dass mer zum Vote vun dësem Projet de loi kéimen.

(*Assentiment*)

Vote sur l'ensemble du projet de loi et dispense du second vote constitution- nel

De Projet de loi 5666 ass eestëmmeg uge- holl mat 60 Jo-Stëmmen.

Ont voté oui: Mmes Sylvie Andrich-Duval, Nancy Arendt, M. Lucien Clement, Mmes Christine Doerner, Marie-Josée Frank, Marie-Thérèse Gantenbein-Koullen, MM. Marcel Glesener, Norbert Hauptert (par Mme Martine Stein-Mergen), Mme Françoise Hetto-Gaasch, MM. Ali Kaes, Paul-Henri Meyers, Laurent Mosar (par M. Patrick Santer), Marcel Oberweis, Gilles Roth, Patrick Santer, Marcel Sauber, Jean-Paul Schaaf, Marco Schank, Marc Spautz, Mme Martine Stein-Mergen, MM. Fred Sunnen, Lucien Thiel, Lucien Weiler et Michel Wolter;

MM. Marc Angel, Alex Bodry, John Casteg- naro, Mme Claudia Dall'Agnol, M. Fernand Diederich, Mme Lydie Err, MM. Ben Fayot, Jean-Pierre Klein (par M. John Castegnaro), Mme Lydia Mutsch, MM. Roger Negri, Jos Scheuer, Romain Schneider (par Mme Claudia Dall'Agnol), Roland Schreiner et Mme Vera Spautz;

M. Xavier Bettel, Mme Anne Brasseur, M. Emile Calmes, Mme Colette Flesch, MM. Charles Goerens, Henri Grethen (par M. Xavier Bettel), Paul Helming, Alexandre Krieps (par M. Emile Calmes), Claude Meisch et Carlo Wagner;

MM. Claude Adam, François Bausch, Félix Braz, Camille Gira, Jean Huss, Henri Kox (par M. Claude Adam) et Mme Viviane Loschetter;

MM. Gast Gibéryen, Jacques-Yves Henckes, Jean-Pierre Koepp et Robert Mehlen;

M. Aly Jaerling.

Gëtt d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(*Assentiment*)

Dann ass et esou décidéiert.

10. 5596 - Proposition de révi- sion de l'article 16 de la Constitution - Discussion gé- nérale et second vote consti- tutionnel

Mir kommen dann zum zweete Vote consti- tutionnel iwwert d'Revisioun vum Artikel 16 aus eiser Verfassung. D'ADR hat gefrot ge- hat, fir dass mer hei nach kéinte Stellung huelen. Wie freet beim zweete Vote consti- tutionnel iwwert d'Revisioun vum Artikel 16 d'Wuert?

Den Här Meyers, den Här Henckes an den Här Bodry. Da fänke mer mam Här Meyers un. Här Meyers, Dir hutt d'Wuert.

Discussion générale

» **M. Paul-Henri Meyers (CSV).** - Här President, Dir Dammen an Dir Hären, d'Chamber huet den 3. Juli vun dësem Joer mat enger grousser Majoritéit eng Ofänne- rung vum Artikel 16 vun der Verfassung am éischte Vote gestëmmt.

Den Artikel 16 - fir et ze rappeléieren - gesäit vir, dass d'Privateegentum geschützt ass. Eng Enteeegung kann nëmme virge- holl ginn an ass nëmme méiglech am allge- mengem Intérêt. Déi Persoun, déi enteegent gëtt, huet d'Recht op eng gerecht Entschie- degung, déi no dem bestehenden Text am Virus misst bezuelt ginn.

Duerch d'Ofännerung vum Artikel 16 soll d'Wuert „préalable“, dat heescht d'Ausbe- zuelen am Virus vun där Indemnitéit, am Text vum Artikel 16 gestrach ginn.

Ech kommen net méi op d'Ursaachen an d'Hannergrënn vun dëser Verfassungs- ännerung zrëck. Dat ass ausféierlech ge- schitt an deem schrëftleche Rapport an och an de mëndlechen Interventiounen hei an der Chamber den 3. Juli an de Riede vun deenen eenzelne Parteisprichter.

Allerdéngs mengen ech wier et noutwendeg fir nach eng kéier op e puer Punkten a Froen anzegoen, déi notamment bei der Diskussioun, awer och an der zoustänneger Verfassungskommissioun opgeworf si ginn. Ënner anerem war d'Fro gestallt ginn, ob et duer géif goe fir d'Verfassung ze änneren oder ob een och misst d'Gesetzer iwwert d'Expropriatioun, notamment d'Gesetzer vun 1967 an 1979, ofänneren oder upassen.

D'Kommissioun vun den Institutionen an der Verfassungsännerung huet dofir d'Re- gierung gebieden nozekucken, wéi eng Problemer sech an de leschte Joren am Zesummenhang mat der Expropriatioun gestallt hunn an doriwwer och der zoustän- neger Kommissioun Opschloss ze ginn.

D'Kommissioun huet am Virfeld vun där heiter Diskussioun de Bauteminister an eng Rei héijer Beamte gehéiert, déi och der Kommissioun Opschloss ginn hunn iwwert d'Prozeduren an op d'Aart a Weis, wéi d'Expropriatioun an de leschte Jore vir sech gaang ass; wuelwëssend, dass an deene leschte fënnf, sechs Joer keng Expropria- tioun wéinst deene bestehende verfassungs- rechtliche Problemer méi konnt stattfannen.

D'Froen, déi gestallt gi sinn, sinn haapt- sächlech vun dräi Kategorien, déi een esou kann zesummefaassen: 1. Sinn d'Garantien - déi am Intérêt vun der Persoun, déi entee- gent gëtt - genügend? 2. Entstinn duerch d'Ofschafe vun dem Wuert „indemnité préa- lable“ keng Retarden am Ausbezuale vun der Indemnitéit? 3. Wat ëmfaasst d'Indemnitéit? Ass déi, esou wéi d'Verfassung et vir- gesäit, juste? Dat heescht, ass se gerecht?

Bei der éischter Fro iwwert d'Garantien zu- gonschte vun de Propriétaires, déi entee- gnet ginn, stellt d'Kommissioun fest, dass et eng ganz Rei vu Gesetzzer gëtt, déi de Pro- priétaire am Fong geholl schützen.

De Minister huet ënner anerem hei och an Erënnerung geruff, dass laut dem Gesetz vum 13. März 2007, dat d'Direktiv 97/11 hei zu Lëtzebuerg ëmsetzt, d'Regierung ge- halen ass, Impaktstudien ze maachen an iwwert dee Wee, och bei gréissere Projekte vu Stroossen, vun Eisebunnen an anere gréissere Projeten, d'Leit ze informéieren. D'Gesetz gesäit genee Prozedure vir. Ech kommen net méi drop zrëck, well ech hue- len un, dass all d'Kollegen, déi heibanne sinn an dat bei deem Vote am Ufank vum Joer genee gekuckt hunn, sech nach genee an Erënnerung ruffen, wat déi Prozeduren och sinn.

De Minister huet och drop higewisen, dass d'Enteeegung den Ausnahmefall duerstellt. Dat heescht, wann d'Regierung e gréissere Projet wëllt réaliséieren, fänkt se net un ze expropriéieren. Mä wa se Terraine brauch, wa se Immobilië brauch, da gëtt fir d'éischt versicht, sech à l'amiable mat dem Proprié- taire ze eenegen. Wann dat net méiglech ass, muss natierlech de Stat oder d'Gemeng zu der Enteeegnungsprozedur gräifen. Kënn et zur Enteeegung, muss fir d'éischt d'Nout- wendegkeet vun der Expropriatioun an engem Arrêté grand-ducal festgehal ginn. Dësen Arrêté grand-ducal, deem opgrond vun engem Avis vum Statsrot geholl gëtt, muss och d'Utilité publique feststellen.

Ech weisen drop hin, dass zënter der Aféie- rung vun engem Verwaltungsgericht all Par- ticulier, deem en Intérêt huet, géint deem Arrêté grand-ducal iwwert d'Expropriatioun ze kloen, och d'Recht huet, e Recours virum Verwaltungsgericht unzestrogen. Dee Moment och iwwert d'Utilité publique. Dat heescht, d'Verwaltungsgericht kann och kucken, ob d'Utilité publique ginn ass, ob déi Terrainen déi sinn, déi wierklech ge- braucht ginn, oder ob et och aner Méiglech- keete gëtt.

D'Verwaltungsgericht huet also d'Méiglech- keet, deem Arrêté grand-ducal och ze ënnersichen an doropshi säin Uerteel ze huelen.

Schliesslech sinn an de Gesetzzer vun 1967 an 1979 Prozedure virgesinn, déi virun allem dem Propriétaire, deem enteegent gëtt, besonnesch Garantië bitt.

Et kann een dofir op déi éischt Fro - Sinn d'Garantië genügend? - eng positiv Äntwert ginn. Et gëtt keen, deem enteegent gëtt, virun e Fait accompli gestallt. Hien ass am Virfeld informéiert iwwert déi Mesuren an hie kann och deementspriedend seng Re- coursé géint déi Mesuren do huelen.

Déi zweet Fro betrëfft den Délai, dat heescht den Zäitraum an deem d'Indemnitéit ausbezuelt gëtt. De Stat muss bei der Enteeegung d'Indemnitéit op d'Caisse de consignation iwwerweisen, wann en duerch Uerteel vum Gericht dozou opgefuerdert gëtt. Vun deem Ablack un ass d'Indemnitéit, déi den Exproprié zegutt huet, och zu senger Verfügung. Si ass disponibel fir déi Persoun, déi enteegent gëtt, an déi kann iwwert d'Gericht d'Ausbezuale vun engem Deal oder vun där ganzer Indemnitéit froen. Dat geschitt och wann den Exproprié kann nowiesen, dass deem Terrain fräi vun Hypo- théiken an anere Privilegien ass. Déi si jo eigentlech nëmme geholl am Intérêt vun eventuellen Drëttpersonen.

D'Ofännerung vum Artikel 16 vun der Ver- fassung bréngt also keng Retarden am Aus- bezuale vun der Indemnitéit.

Drëtt Fro: Ass dann déi Indemnitéit gerecht? D'Verfassung seet, si muss „juste“ sinn. Wat heescht dat? D'Gerichter hu bei der Fest- setzung vun der Indemnitéit e grouse Pou- voir d'appréciation. Si kënnen net nëmmen de Maartwäert vun deem Immeubel festset- zen an der Indemnitéit, deen et dobaussen normalerweis huet, deen och duerch en Ex- pert virgeschloen oder ausgerechent gëtt. Derniewent kann d'Gericht och anere Schued, deem dem Exproprié entsteet, notamment um wirtschaftleche Plang oder am Berufsliewen, an d'Indemnitéit mat eranhuelen.

D'Verfassungskommissioun ass zur Schluss- folgerung komm, dass zu deem heitegen Zäitpunkt déi Bestëmmunge vun de Geset- zer vun 1967 an 1979 ausräichend sinn, fir dem Exproprié entgéintzekommen, dass also duerch d'Ofännerung vun der Verfas- sung deene Leit, déi enteegent ginn, keen zousätzleche Schued entsteet. Déi Geset- zer, esou wéi se elo bestinn, ginn duer als Garantië fir den Exproprié.

Duerfir ass och d'Kommissioun an hirer grousser Majoritéit zur Schlussfolgerung komm, dass d'Chamber deen zweete Vote vum Artikel 16 ka virhuelen, ouni dass d'Ge- setzer iwwert d'Expropriatioun mussen of- geännert ginn, an ech géif och d'Chamber bidden, sech där Recommandatioun vun der Verfassungskommissioun unzeschleis- sen.

» **Plusieurs voix.** - Très bien!

» **M. le Président.** - Merci, Här Meyers. Nächste Riedner ass den honorabelen Här Bodry.

» **M. Alex Bodry (LSAP).** - Här Presi- dent, Dir Dammen an Dir Hären, et ass in- teressant ze gesinn, dass mer hei en Thema behandelen, wat jorzéngtelaang, jorhonner- telaang fir wéineg Opreegung gesuergt huet an duerch eng Décisioun vun eisem Verfassungsgericht am Joer 2003 eigent- lech eréischt an de Mëttelpunkt vun Diskus- sionen erakomm ass.

Et muss een nämlech gesinn, dass mer, zënter dass de Code civil hei zu Lëtzebuerg besteet, d'Expropriation pour cause d'utilité publique kennen an dass dat éischt Gesetz an där doter Hisiicht 1859 scho geholl ginn ass an dass e puer Joer méi spéit, 1868, och den Artikel 16 an der Verfassung eng wesentlech Bestëmmung vun deem Gesetz do iwwerholl huet, an ähnlechen Termen, wéi dat schonn de Code civil virdru ge- maach hat.

Hei zu Lëtzebuerg sinn applicabel haapt- sächlech d'Gesetz vun 1979 iwwert d'Ent- eeegung an awer och d'Gesetz vun 1967 iwwert d'Grande voirie an iwwert de Fonds des routes. Et ginn awer ëmmer erëm nei

Texter gestëmmt, an d'Chamber huet dat gemaach am Joer 2004 mat engem neie Gemeengegesetz, engem Entwécklungsgesetz, wou och eng Referenz gemaach gëtt op d'Expropriationsprozedure wéi mer se am Text vun 1979 kennen. An dat Gesetz iwwert de Pacte «logement» gesäit erëm eng kéier eng Bestëmmung vir, déi och eng Referenz mécht op eis allgemeng Gesetz- gebung iwwert d'Expropriatioun.

Et bleift, dass mer elo véier Joer laang an enger juristeschen onhaltbarer Situatioun waren, well mer Gesetzzer haten, déi d'Ent- eeignungsprozedure virgesinn, awer Déci- sionen hu vun eisen ieweschte Gerichter, déi gesot hunn, déi dote Gesetzzer sinn net konform zur Verfassung, déi kënn Der an der Praxis net méi uwenden. Esou dass mer der Meenung sinn, dass et effektiv iwwer- fälleg ass, dass mer deen heite Schrëtt maachen. An et huet sech erausgestallt an Diskussiounen, dass de beschte Wee, deen einfachste Wee, fir déi dote Fro ze léisen, eben eng Ofännerung vum Artikel 16 vun eiser Verfassung ass. Mir kënnen parallel déi aner Gesetzestexter fir de Moment zu- mindest bestoe loossen. Et gëtt keen zwén- gende Grond, fir och an deenen Texter nach Modifikatioune virzegesinn.

Fir eis als Partei ass et wichteg op där enger Säit ze wëssen, dass d'Privateegen- tum geschützt ass, mä op där anerer Säit awer och ze wëssen, dass et en Instrument gëtt, wat applicabel ass a wat et méiglech mécht, an alle Froe vu Grondbesëtz dem all- gemengen Interessi Virrang ze gi viru reng privaten Interessen. Dat ass keen Text, deen een all Dag uwennt, mä et ass awer en Text, deen ee muss hunn, fir a wichtige Projekte vun öffentlechem Intérêt och kënnen virunze- kommen.

Dobausse soll gewosst sinn, dass mer mat där Ännerung hei um Fong eigentlech näischt änneren. All déi Gesetzgebungen, déi mer hunn, bleiwen tel quel applicabel wéi se vun der Chamber an der Zäit gestëmmt si ginn. Déi Interpretatioun, déi d'Gerichter ginn hu vun deenen Texter an der praktescher Uwendung, bleift och déi- selwecht.

Wichteg bleift, dass een net ka geschiedegt ginn duerch eng Expropriatioun, well de Code civil, d'Constitution an eis Gesetzzer virgesinn, dass déi Indemnisiatioun, déi muss bezuelt ginn, gerecht muss sinn. Ge- recht heescht, dass all negativ Konsequen- zen, déi duerch d'Enteeegung geschéien, soufern se direkt mat der Enteeegung ze- sammenhänken a soufern se och sécher sinn, integral indemniséiert musse ginn. Do- runner ännert sech also näischt.

Hei gëtt zwar e Wuert erausgeholl, mä eigentlech ännert sech un der Substanz näischt par rapport zu deem, wat mer kannt hunn. Hei gëtt just reng rechtlech eng Situa- tioun berengegt, déi zënter gutt véier Joer elo onkloer war.

Et ass an deem Sënn, dass mir als sozialis- tesch Fraktioun och deen heiten Text wäerte stëmmen.

» **Plusieurs voix.** - Très bien!

» **M. le Président.** - Merci, Här Bodry. Dann huet den honorabelen Här Braz d'Wuert.

» **M. Félix Braz (DÉI GRÉNG).** - Merci, Här President. Mir kënnen eis kuerzfaassen. Mir hunn als gréng Fraktioun d'Zoustëm- mung gi beim éischte Vote a wäerten dat och elo beim zweete Vote maachen. Den Här Meyers an den Här Bodry hu schonn dat Allermeescht rappeléiert.

Ech wëll just rappeléieren, dass et déi gréng Fraktioun war, déi initiéiert huet, dass mer dee Contrôle maache vum bestehende Gesetz, an deem Sënn, dass mer wollte préiwen, ob net opgrond vun der Verfas- sungsännerung an dem Sträiche vum Wuert «préalable» verschidde Garantien, déi d'Leit hunn, hätte kënnen méi kleng ginn an dat also eventuell eng Upassung vum Gesetz hätt missen oder kënnen mat sech bréngen.

Mir hunn dat an der Chamber esou zrëck- behalen, dass mer géifen deen Exercice do maache virum zweete Vote. Dat ass an der Kommissioun geschitt, an ech muss fir déi Gréng soen, dass mir der Meenung sinn,

dass déi Froen - ech wëll net soe Bedenken, mä déi Froen -, déi am Raum stoungen, eng zefridde stellend Äntwert kritt hunn.

Elo kéint een natierlech soen - an ech weess, dass dat de Kolleeg Henckes, dee jo och méi Riedezäit gefrot huet bei dësem Punkt, wäert dévloppéieren -, dass ee kéint am Gesetz verschidde Saachen änneren. Well ech virun him muss schwätzen, erlaben ech mer, schonn am Viraus op hien ze äntwerten, nach ier hien et selwer gesot huet.

Mir sinn där Meenung net - net, well mer déi Suerg net géifen deelen, dass ee wierklech soll oppassen, dass déi noutwendeg Upassung vun der Verfassung net och zu manner Rechter bei de Leit féiert. Et ass allerdéngs esou, dass déi Praxis, déi mer bis elo haten an där doter Matière, bis elo och kee contestéiert huet. An deen Examen, dee mer gemaach hunn an der Kommissioun, war fir erauszufannen, ob näischt ännert un där Praxis, an d'Äntwert, déi mer dorobber kritt hunn, sief et vun de Beamten, sief et och opgrond vu Jurisprudenzen, ass, dass à ce stade näischt erlaabt ze fäerten, dass et elo effektiv géif mat de Rechter no hanne goen.

Elo kann een natierlech - dat wat den Här Henckes wäert proposéieren - verschidde Saache wëlle schréfftlech an den Text vum Gesetz erabrénge. Allerdéngs brénge déi Saachen eiser Meenung no am Moment näischt méi. Mir hunn eigentlech dat als Praxis - déi Praxis ass net schrecklech grouss, well et ass jo wierklech en Instrument, wat hei am Land nëmme seele gebraucht gëtt -, wat mer eis alleguerte wënschen, an dat bleift och bestoen.

Duerfir si mir der Meenung, dass mer haut nach keng Gesetzesännerung brauchen. Mir müssen déi Saachen net an den Text schreiwen, well se iwwert d'Jurisprudenzen och zefridde stellend fonctionnéieren.

Sollt et awer an Zukunft zu neie Jurisprudenze kommen, déi dann eventuell de Besoin géife schafen, fir iwwert de legale Wee ze reagéieren, da wäerte mir Gréng an eiser eegener Logik, déi mer beim éischte Vote och dévloppéiert hunn, deem selbstverständlech net am Wee stoen. Au contraire.

Mä op den Dag vun haut menge mer effektiv, dass ee mat der Ännerung vum Verfassungstext eleng dee Problem geléist huet, dee mer haten, ouni awer duerfir en neie Problem ze schafen. Mir kënnen also domadder liewen, dass mer nëmme dës Ännerung maachen an der Verfassung, ouni elo schonn am Gesetz müssen Ännerungen ze maachen. Mä et soll een dat am A behalen, well et hântk dann och an Zukunft vu Jurisprudenzen of, a wéi eng Richtung dass et sech entwéckelt, an déi maache le cas échéant e Besoin dann op fir eng Textännerung am Gesetz, wat wéi gesot fir eis am Moment nach net de Fall ass.

Ech soen lech Merci.

» M. le Président.- Merci, Här Braz. D'Wuert huet elo déi honorabel Madame Anne Brasseur.

» Mme Anne Brasseur (DP).- Merci, Här President. Ech wollt am Numm vun der DP-Fraktioun och den Accord brénge zu dësem Vote. Ech mengen, d'Virriedner hunn dat gutt explizéiert, souwuel de Rapporteur wéi d'Sprieche vun de Sozialisten a vun de Gréngen, an et soll wierklech hei keen Zweifel opkommen. Et geet hei net dorëm, un deem, wat besteet, iergendeppes ze änneren. De Schutz vun der Privatpropriétéit ass absolut a soll absolut bleiwen a bleift och absolut duerch déi Modifikatioun, déi mer hei an der Verfassung brénge.

Dat Eenzezt, wat mer maachen, mir änneren d'Constitutioun, fir dass déi Gesetzzer, déi mer am Moment hunn, och applicabel bleiwen. De Législateur hat de Wunsch geäussert, duerch déi Gesetzzer vun der Expropriatioun, fir déi ze applizéieren. Or, mir krute gesot, dass déi net verfassungskonform wieren. Dat heescht, dass mer dat elo müssen duerch d'Sträichung vum Wuert «préalable» vum Paiement préalable verfassungskonform maachen.

Et geet hei drëm fir ze kucken, ob mer kënnen als Stat oder als Gemeng - als öffentlech Hand - effikass sinn. An dat hei, dat

dréit zur Effikassitéit bäi. Ech weess och, dass déi Gesetzzer iwwert d'Expropriatioun jo nëmme an Noutfäll wierklech applizéiert ginn, vu déi ganz laang Prozedur. Mä et gëtt ons emol d'Méiglechkeet, dass eis Gesetzzer an ons Verfassung an Aklang kommen.

Duerfir ginn ech och den Accord vun der DP-Fraktioun, mä nach eng Kéier betounend: Dat hei ass keng Ännerung wat de Schutz vum Privatrecht, vun der Privatpropriétéit ubelaangt. Dee muss nach wie vor bleiwen. An ech mengen, do ass och e Konsens heibannen.

» M. le Président.- Merci, Madame Brasseur. Als leschte Riedner hu mer den honorabelen Här Henckes, an duerno nach den Här Jaerling. Fir d'éischt den Här Henckes.

» M. Jacques-Yves Henckes (ADR).- Här President, Dir Dammen an Dir Hären, d'Privatrecht, de Privateigentum ass ee vun deene wichtege Rechter, déi mer net nuren an onser Constitutioun hunn, mä déi och am Artikel 17 vun der Europäescher Mënschenrechtskonventioun stinn. Do stinn haargenau déiselwecht Wieder dran, dass d'Indemnitéit, wann ee muss expropriéiert ginn, gerecht muss sinn an dat se am Virfeld muss ausbezuelt ginn. Dat sinn déi Artikel, wéi se do stinn.

Mir hu just am Kader vun engem Arrêt vun onsem Verfassungsgericht héieren, dass si dat ganz strikt gesinn. Doduerch huet sech am Land eng Problematik gestallt. Mir verst ginn gutt a sinn och mam Prinzip d'accord, dass de Stat muss d'Méiglechkeet hunn, fir op Expropriatiounen kënnen zrëckzegräifen, wann dat noutwendeg ass, an dat dat an engem rasonnabelen Délai muss kënnen geschéien.

Also vum Prinzip hier kënnen mer mam Wee d'accord sinn, quitte dass mir ons awer d'Fro gestallt hunn, ob d'Gesetzgebung net misst geännert ginn. Do si mer der Meenung, dass deen ablacklechen Text net deem entsprécht, wat der Europäescher Mënschenrechtskonventioun entsprécht, an och net deem, wat onser Constitutioun entsprécht, an net deem entsprécht, wat een eng modern Demokratie nennt, a wou och déi eenzel Rechter vun de Propriétaires net ofgeséichert sinn.

Fir d'éischt geet et ëm déi wichtegst Notion, déi, déi och elo nach an der Constitutioun iwwreg bleift. Dat ass déi, ob d'Indemnitéit gerecht ass.

Wann een déi franséisch Cour de cassation kuckt, déi seet an engem Arrêt vum 25. Juli 1989: Pour être juste «l'indemnisation doit couvrir l'intégralité du préjudice, direct, matériel et certain, causé par l'expropriation...» An et gesäit een, dass iwwerall an deene Länner, wou mer deeselwechten Text hu wéi mir e kennen - a Frankräich, an der Belsch, och beim Europäesche Mënschenrechtsgericht -, gesot ginn ass, dass d'Indemnitéit muss bezuelt ginn. Wann zum Beispill en Haus expropriéiert gëtt, da muss deen, dee vu senger Propriétéit privéiert gëtt, deen déi ewechgeholl kritt, erlaabt kréien, fir dat selwecht Gutt deeselwechten Immeubel kënnen op enger anerer Plaz ze kafen.

Dat schéngt mer an der ablacklecher Formulierung, wéi dat elo gehandhaabt gëtt, net de Fall ze sinn, wann et op d'Gericht geet. Den Här Minister huet gesot, hie géif et esou maachen. Dat mag sinn an der Praxis, am Virfeld, mä wann et op d'Gericht geet, dann hunn d'Gerichter en Text ze applizéieren. An deen erlaabt ablacklech net, fir op dee Wee ze goen. Souguer d'Administratioun huet am Beispill vum Syrdall de Propriétaires d'Halschent vum Präis ugebueden, dee se fir hiert Haus bezuelt haten. Dat beweist also och, dass tëscht Theorie a Praxis nach munech Ënnerscheeder sinn.

Dat Zweet, wat net virgesinn ass, dass sinn alleguerten déi accessoire Indemnitéiten, déi an allen Nopeschlänner sinn, wa muss bezuelt ginn, wann et ëm Expropriatiounen geet. Dat ass d'Indemnité de remploi, dat sinn d'Frais de déménagement an an onsem Fall d'Frais d'avocat. Och dat ass net ginn. Dat ass souguer absolut. Am Gesetz steet kee Wuert doranner. Doduerch schéngt et ons, dass et besser gewiescht wier, fir d'Gesetzgebung an deem Sënn ze änneren oder weinstens ze preziséieren, wann et esou gewiescht wier.

Dann huet de Rapporteur mat Recht drop higewisen, dass mer eng Debat hunn, wéi de Bierger muss oder soll informéiert ginn, wann en expropriéiert gëtt. Bien entendu gëtt et verschidde Prozeduren, wou ee sech kann informéieren. Wann zum Beispill eng Zuchlinn iergendwou gebaut gëtt, da gëtt et munech Enquêtes, déi gemaach ginn. Mä et gesäit een awer och oft, dass e gudden Deel vun de Bierger sech net onbedéngt bewosst ass, dass déi Zuchlinn, déi gebaut gëtt, duerch hir Propriétéit wäert goen.

Duerfir hate mir an onser Iddi weinstens virgesinn, dass de Stat, wann e wëllt expropriéieren, de Propriétaires direkt am Virfeld matdeelt, éier en den Arrêté de déclaration d'utilité publique hëlt, dass e wëlls huet, esou en Arrêté ze huelen an dat e se informéiert, dass hiren Terrain op där Lëscht steet, wou et eventuell eng Expropriatioun gëtt. Dann ass och de Bierger deen Ablack direkt informéiert an en huet d'Méiglechkeet, wann den Arrêté kënnt, dass en da kéint reklaméieren. Et wier also fir dem Bierger méi Rechter ze ginn, well mer alleguerte wëssen, dass dee Prinzip «nul n'est censé ignorer la loi» an der Theorie an an der Praxis awer nach munech Ënnerscheeder opweist. Duerfir menge mer, dass et besser gewiescht wier, fir déi Gesetzgebung do ze änneren.

En drëtter Punkt, deen ons och wichteg schéngt, dat sinn d'Lenteuren an der Prozedur, notament wann et ëm Expertisen um Gericht geet. Do gesäit een, dass an anere Länner de Wee gesicht ginn ass vun engem Juge-commissaire, Juge-expert, deen op d'Plaz kucke geet an d'Indemnitéiten an enger éischter Etapp festle. D'Rapports d'expertise müssen a gewëssenen a fixen Délaien zrëckkommen.

Dat ass dat, wat net gemaach gëtt. Dat ass elo net esou vun der Regierung gewollt. Duerfir géife mir mengen, dass et wichteg ass, dass d'Gesetzgebung geännert gëtt. Vu dat dat net de Fall ass, vu dat d'Gesetzgebung net prezisiéiert gëtt, fir dem Bierger méi Rechter ze ginn a fir Abusen ze verhënneren, wäert d'ADR géint déi Modification constitutionnelle stëmmen.

» Une voix.- Très bien.

» M. le Président.- Voilà! Freet nach eent d'Wuert?

Dat ass net de Fall. Dann huet den Här Minister Wiseler d'Wuert.

» M. Claude Wiseler, Ministre des Travaux publics.- Merci, Här President. Ech wollt am Fong net schwätzen. Mä ech wëll awer trotzdeem dem Här Henckes e puer Äntwerte ginn, well zu sengen Analysen, déi hien do mécht vun der Nécessitéit fir d'Gesetzgebung ëmzeännere gëtt et eng ganz Rei Argumenter, déi mech dozou féieren, fir déi wierklech net kënnen ze deelen.

Dat Éischt, wat ech wëll soen, ass dem Rapporteur - dem President vun der Kommissioun - villmools Merci fir déi gutt Aarbecht, déi hei geleescht ginn ass, an all de Gruppen, déi sech elo hei expriméiert hunn, déi a sech och déi Schwierigkeet vun deem Dossier gesinn hunn, wou mer tëscht zwou Nécessitéiten sinn.

Dat eent ass d'Privateigentumsrecht, an dat anert, dat ass awer d'Utilité publique vun enger Rei Projeten. Fir do en Equilibre ze fannen, dee just an dee gerecht ass, dat ass a sech dat, wat hei um Spill steet. An dat ass och hei wat jiddferee mat senger Sensibilitéit mat deene méi oder weiniger selwechte Konkusiounen ausgedréckt huet.

Mir waren och alleguer zesumme ganz virsiichteg an deenen heite Changementen, well fir d'éischt emol gekuckt ginn ass, ob een iwwerhaapt eng Constitutiounsännerung géif brauchen. Fir d'éischt huet d'Regierung déi ganz Gesetzestexte analyséiert, fir ze soen, kommt mir probéieren emol fir d'éischt d'Gesetz ëmzeännere. Mir sinn awer duerno zur Konkusioun komm, dass et keng effikass Ëmännerung vum Gesetz géif ginn, wa mer net déi constitutionnel Basis esou géife setzen, dass mer duerno eng korrekt Prozedur hätten.

Duerno ass zesumme mat der Chamber en Text gemaach ginn, wou den „préalable“, dee mer elo eraushuelen, nach ëmmer dragelooss ginn ass a mer eng wesentlech méi virsiichteg Formule fonnt hunn. Schlussendlech si mer op déi hei Formule komm, well de Conseil d'État an enger Rei gudder, laanger, juristescher Auseenansetzungen gesot huet an zur Konkusioun komm ass, dass den „préalable“ aus der Constitutioun hei eraushuele sécherlech konform wär zu all deenen Texter iwwert d'Droits de l'Homme, déi mer hätten, an do iwwerhaapt kee Problem géif vum Conseil d'État aus bestoen.

Dunn eréischt ass d'Kommissioun op déi do Pist gaangen, mat där juristescher Assurance am Réck, an dat war och wichteg, fir grondleend Diskussiounen direkt ze vermeiden an an de Grëff ze kréien.

Elo huet den Här Henckes eng Rei Suergen expriméiert an eng Rei Bedenken zum Ausdrock bruecht mat sengen Argumenter.

Ech wëll fir d'éischt soen, an ech hu gutt nogelauschert, wat déi eng an déi aner gesot hunn, et ass keng vun de Fraktiounen heibannen, déi déi Suergen net deelt, déi aus-

gedréckt gi sinn. Par contre sinn d'Äntweren op déi Suergen, déi Dir ausgedréckt hutt, awer schonn an der Gesetzgebung enthalen, esou wéi mer se elo hunn.

Ech kommen duerno op den Detail, mä ech wëll just emol fir unzefänken einfach soen, dass déi Prozedur, déi mer elo duerch d'Ännerung vun der Constitutioun erëm constitutionnel gemaach hunn an déi mer säit Joren haten, déi eng aus de 60er Joren, déi aner aus de 70er Joren, während all där Zäit, wou se applizéiert ginn ass, am Fong ni contestéiert ginn ass an am Fong och ni - an dat hu mer jo nogekuckt, an dat hat d'Chamber eis jo beim éischte Vote gefrot - zu gréissere Problemer gefouert huet. An dat Eenzezt, wat mer hei maachen, dat ass eng Prozedur, déi ni contestéiert ginn ass, déi gutt geklappt huet, erëm en vigueur setzen, andeem mer hir constitutionnel Basis erëm herstellen.

Dann op déi eenzel Punkten agaangen. Dat Éischt ass d'Envergue vun der Indemnitéit, wou den Här Henckes seet, dass all déi aner Accessoiren - „les petits surplus“, hutt Der dat an engem Artikel iergendzwousch genannt - net kéinte mat a Rechnung gedroe ginn, wann dann esou eng Expropriatioun geschitt.

Fir d'éischt wëll ech emol soen, dass virun der Expropriatioun jo eng ganz Prozedur ass, wou normalerweis probéiert gëtt, vun der öffentlecher Hand aus, sech mat deem Propriétaire à l'amiable un den Dësch ze setzen an eens ze ginn. A wann ee wëllt mat engem à l'amiable eens ginn, da kommen natierlech an deenen Diskussiounen - an dat hutt Dir selwer gesot - ëmmer déi richteg Problemer op den Dësch, dat wat d'Leit als Suergen hunn, als Supplémenten hunn, als Problemer hunn, déi sech kënnen an der Realitéit stellen, an da gëtt schonn dorunner deem sécherlech Rechnung gedroen.

Da kënnt déi zweet Fro: Wa se net eens ginn an et kënnt eng Expropriatioun, wat geschitt dann? Do mengen ech ganz kloer, dass den Text, esou wéi en elo an der Constitutioun steet, mat dem Ausdrock, dass déi Indemnitioun muss eng „indemnisation juste“ sinn, awer just duerch de Fait, dass en esou formuléiert ass, all deene Problemer, déi sech kënnen stellen, bei deene Spezifisitéiten, déi eng Expropriatioun huet, duerchaus ka Rechnung droen.

A wann ech hei kann de Gaston Vogel zitéieren, deen e Buch geschriwwen huet iwwert «L'Expropriation pour cause d'utilité publique», a just ee Passage virlesen, do steet: «Dans la fixation de l'indemnité, le magistrat est souverain. La loi s'est rapportée à son expérience et à sa sagesse pour apprécier la force et la sincérité des éléments de preuve qui lui sont soumis.»

» Une voix.- Dir misst och den Här Vogel virlesen, wat en zur Verfassungsännerung hei geschriwwen huet!

» M. Claude Wiseler, Ministre des Travaux publics.- Ech wëll just soe wat en hei iwwert d'Applikatioun vum Gesetz gesot huet a wat sech genau vertritt op dat wat hei gesot ginn ass.

Et kann also, an dat ass d'Doctrine, Rechnung gedroe ginn, wann de Juge seng Indemnitéit fixéiert, net nëmme iwwert d'Valeur vénale vum Immeuble, mä och iwwert d'Valeur de convenance vum Immeuble, och iwwert d'Valeur d'affection vum Immeuble an och iwwer aner Saachen, wéi d'Perte de revenus, d'Perte de clientèle an aner Zorten Indemnitéiten, a sécherlech och, wann et nogewise ka ginn, iwwer Froe vu Problemer, déi sech stellen, vun Déménagement an Ähnlech, wann dat kann „preuve à l'appui“ nogewise ginn a vum Juge justifiéiert gëtt.

Ech mengen och, dass de Fait, dass mer draschreiwen „juste“, an net eng genau Opleschtung vu wat nach als, wéi Dir sot, „petits surplus“ ka sinn, vläicht éischer souguer eng virsiichteg Moosnam ass. Well wa mer alles géifen draschreiwen, da wär et limitativ sécherlech an da kéinte souguer do zousätzlech Problemer entstoen.

Duerfir soen ech, Här Henckes, ech verstinn déi Suerg, mä Dir hutt gefrot...

» M. Jacques-Yves Henckes (ADR).- Ech hätt gär eng Ännerung, Här Minister. Ech wollt just virdrun nach soen, dass meng Debat dorobber higaangen ass, dass den Term „juste“ gerecht ass; dee fanne mer an allen internationalen an nationalen Texter erëm. Et ass just bei der Aart a Weis wéi d'Gesetz et virgesäit, wéi d'Indemnitéit definiert gëtt, wou mer eng Meenungsver-schiddenheet hunn.

» M. Claude Wiseler, Ministre des Travaux publics.- Jo, genau dat. An dofir soen ech, dass ech mengen, dass, esou wéi d'Gesetz an d'Applikatioun vum Gesetz

gemaach gi sinn, op Basis vun där Constitutiounsännerung, déi mer elo hei hunn, déi Applikatioun, esou wéi mer d'Gesetz hunn ouni ze änneren, duerchaus kann deene Suergen, déi Dir richtegerweis als Suerg ausdréckt, entspriechen.

Mir hunn also eng Meenungsverschiddenheet net um Constitiounstext, mä eng Meenungsverschiddenheet, ob de fait dat Gesetz muss geännert ginn oder net.

An ech soen, déi Suergen, déi Dir ausdréckt, kënnen mam aktuelle Gesetz ouni Problem beäntwert ginn. Dat gleeft Dir mir elo net, mä ech mengen, datt dat awer esou wär.

D'selwecht bei deenen anere Saachen, déi Der gesot hutt. Dat ass déi Information préalable. Esou wéi Dir et elo duergestallt hutt, gesäit dat am Fong aus, wéi wann déi Leit, déi concernéiert si vun engem Projet, eréischt géifen informéiert ginn dann, wann d'Expropriatioun ugeet.

D'Expropriatiounsgesetz gesäit och déi Informatioun vir; ech kommen duerno nach drop zrëck. Mä d'Realitéit ass jo, datt, ier et zu enger Expropriatioun kënn, notamment wat de Stroossebau ugeet, awer eng ganz Prozedur nach virdrun ass, fir iwwerhaapt zu enger Décisioun ze kommen. Déi ganz Prozedur vun der Direktiv 97/11/CE, déi mer viru véier Méint hei festgesat hunn, déi iwwerhaapt emol muss kommen, ier mer kënnen négociéieren.

An da musse mer négociéieren; da sinn d'Leit jo schonn informéiert duerch d'Prozedur.

Da musse mer négociéieren, da si se informéiert duerch d'Négociatioun. A wa mer dann net eens ginn, nodeem datt se schonn zweemol d'Méiglechkeet haten, fir informéiert ze ginn an doduerch wëssen, wat lass ass, da komme mer eréischt an déi Expropriatiounsprozedur, an déi „97/11/CE“-Prozedur, fir d'Tracé festzeleeën.

Déi gesäit awer eng ganz Rei gesetzlech festgehal Méiglechkeete vir, wou d'Leit kënnen Awand huelen, wou se kënnen soen, ob se d'accord sinn oder net domadder d'accord sinn. Da gi se nach eng Kéier kontaktéiert, fir à l'amiable mat hinnen eens ze ginn, an dann eréischt komme mer un d'Expropriatiounsprozedur, wou nach eng Kéier an den Texter steet, datt se mussen informéiert ginn a wou souguer bei den Text vun '79 iwwert d'Expropriatioun fir den Héichbau drasteet, datt se och nach individuell mussen ugeschriwwe ginn, fir informéiert ze ginn.

Ech mengen, an deem ganzen Arsenal législatif, dee virdrun ass a während der Expropriatioun, sinn awer esou vill Kontakten, Explikatiounen, Méiglechkeete vun Awänn, déi se kënnen huelen! Op anere Plazen, wa mer Projeten net esou schnell virukréien, wéi mer et wëllen, notamment an der Debatt vun de Simplifications administratives gëtt dann heiandsdo gesot: Elo kommt Der net virun, wéinst all deene Prozeduren, déi lafen! An dat ass genau deen Typ vu Prozeduren, wou mer musse mat de Leit schwätzen, déi ech par ailleurs richteg fannen. Dat zu där Saach.

Esou datt ech mengen, datt déi grouss Awänn, déi Der bruecht hutt, awer am Text, wéi mer en aktuell hunn, respektiv an Texter, déi sech bei Baute virun den Expropriatiounstext virduplanzen an déi ee muss an der ganzer Prozedur maachen, déi ganz Informatioun awer logesch a sënnvoll ass, esou datt ech déi do Meenung net kann deelen, obwuel ech d'Suerge verstinn.

Merci.

» **M. le Président.** - Ech soen dem Här Minister Merci. Mir sinn elo um Enn vun der Debatt. Mir stëmmen of iwwert den Text. Dir wësst, dass hei keng Votes par procuration kënnen gemaach ginn.

Second vote constitutionnel

D'Proposition de révision 5596 ass mat 50 Jo-Stëmmen, bei 5 Nee-Stëmmen ugeholl ginn.

Ont voté oui: Mmes Sylvie Andrich-Duval, Nancy Arendt, M. Lucien Clement, Mmes Christine Doerner, Marie-Josée Frank, Marie-Thérèse Gantenbein-Koullen, M. Marcel Glesener, Mme Françoise Hetto-Gaasch, MM. Ali Kaes, Paul-Henri Meyers, Laurent Mosar, Marcel Oberweis, Gilles Roth, Patrick Santer, Marcel Sauber, Jean-Paul Schaaf, Marco Schank, Marc Spautz, Mme Martine Stein-Mergen, MM. Fred Sunnen, Lucien Thiel, Lucien Weiler et Michel Wolter;

MM. Marc Angel, Alex Bodry, John Castegnaro, Mme Claudia Dall'Agnol, M. Fernand Diederich, Mme Lydie Err, MM. Ben Fayot, Jean-Pierre Klein, Mme Lydia Mutsch, MM. Roger Negri, Jos Scheuer, Roland Schreiner et Mme Vera Spautz;

M. Xavier Bettel, Mme Anne Brasseur, MM. Emile Calmes, Charles Goerens, Paul Helminger, Claude Meisch et Carlo Wagner;

MM. Claude Adam, François Bausch, Félix Braz, Camille Gira, Jean Huss, Henri Kox et Mme Viviane Loschetter.

Ont voté non: MM. Gast Gibéryen, Jacques-Yves Henckes, Jean-Pierre Koepp et Robert Mehlen;

M. Aly Jaerling.

11. 5337 - Projet de loi portant création d'un congé individuel de formation et modification

1. du Code du Travail;

2. de la loi modifiée du 4 octobre 1973 concernant l'institution d'un congé-éducation;

3. de la loi modifiée du 16 avril 1979 fixant le statut général des fonctionnaires de l'État;

4. de la loi modifiée du 24 décembre 1985 fixant le statut général des fonctionnaires communaux

Voilà, Dir Dammen an Dir Hären, mir kommen dann zum zweete Vote constitutionnel vum Projet de loi iwwert de Congé individuel de formation. De 26. Abrëll huet d'Chamber eng éischte Kéier iwwert dëse Projet ofgestëmmt.

Wëllt nach een d'Wuert ergräifen?

Wann dat net de Fall ass, da komme mer och hei zum Vote.

Second vote constitutionnel

De Projet de loi 5337 ass am zweete Vote constitutionnel mat 51 Jo-Stëmmen, bei 7 Abstentiounen ugeholl ginn.

Ont voté oui: Mmes Sylvie Andrich-Duval, Nancy Arendt, M. Lucien Clement, Mmes Christine Doerner, Marie-Josée Frank, Marie-Thérèse Gantenbein-Koullen, M. Marcel Glesener, Mme Françoise Hetto-Gaasch, MM. Ali Kaes, Paul-Henri Meyers, Laurent Mosar, Marcel Oberweis, Gilles Roth, Patrick Santer, Marcel Sauber, Jean-Paul Schaaf, Marco Schank, Marc Spautz, Mme Martine Stein-Mergen, MM. Fred Sunnen, Lucien Thiel, Lucien Weiler et Michel Wolter;

MM. Marc Angel, Alex Bodry, John Castegnaro, Mme Claudia Dall'Agnol, M. Fernand Diederich, Mme Lydie Err, MM. Ben Fayot, Jean-Pierre Klein, Mme Lydia Mutsch, MM. Roger Negri, Jos Scheuer, Romain Schneider (par Mme Claudia Dall'Agnol), Roland Schreiner et Mme Vera Spautz;

M. Xavier Bettel, Mme Anne Brasseur, M. Emile Calmes, Mme Colette Flesch (par M. Xavier Bettel), MM. Charles Goerens, Henri Grethen (par M. Emile Calmes), Paul Helminger, Claude Meisch et Carlo Wagner;

MM. Gast Gibéryen, Jacques-Yves Henckes, Jean-Pierre Koepp et Robert Mehlen;

M. Aly Jaerling.

Se sont abstenus: MM. Claude Adam, François Bausch, Félix Braz, Camille Gira, Jean Huss, Henri Kox et Mme Viviane Loschetter.

Mir kommen dann zur Diskussioun vun deenen zwou Motiounen, zu där, déi den honorabelen Här Helminger déposéiert huet am Numm vum liberale Grupp an am Numm vum Grupp vun deene Gréngen, respektiv zur Motioun, déi den Här Fayot déposéiert huet.

Den Här Helminger huet d'Wuert.

12. Motion de M. Paul Helminger déposée au nom du groupe DP et au nom du groupe DÉI GRÉNG relative à l'amélioration et à la décentralisation des structures d'accueil pour personnes toxicomanes et à l'implantation d'un foyer d'accueil à Bonnevoie

Motion de M. Ben Fayot relative à la décentralisation des

structures de traitement et d'accueil pour personnes toxicomanes

» **M. Paul Helminger (DP), auteur.** - Här President, wann elo fënnef Minutten erëm sinn, da géif ech lech bieden, nach eng Kéier op de Knäppchen ze drécken, well ech d'Riedezäit, déi fënnef Minutten, déi meng Fraktioun huet, och wëll gebrauchen, fir déi Diskussioun hei anzeféieren. Eng Diskussioun, vun där et jo net evident war, datt jiddferee se géif wëllen, mä wou et ganz den Uschäin huet, wéi wa mer eis herno eigentlech alleguerte misste félicitéieren...

(Interruption)

Elo si 26 Sekonne fort an et huet anscheinend nach kee mech héieren.

(Hilarité)

Fonctionnéiert de Mikro elo? Nach ëmmer net!

» **Une voix.** - Versicht méi haart ze schwätzen.

» **M. Paul Helminger (DP), auteur.** - Da fänken ech nach eng Kéier un.

Här President, ech wollt lech am Fong bieden, fir mer déi zéng Minutten ze ginn: déi fënnef, déi ech als Co-auteur vun der Motioun hunn, an déi fënnef Minutten, déi meng Fraktioun huet, fir dann duerno Stellung ze huelen. An ech wollt dann dozou iwwergoe fir ze soen, datt, wann déi Diskussioun hei och am Ufank vu Verschiddenen net grad just begréisst ginn ass, ech awer de Moment d'Impressioun hunn, wéi wa mer herno alleguerte frou wären, datt mer se haten.

Et geet ëm d'Fixerstuff an der Stad, ëm ee Projet also vun der Regierung, deen um Territoire vun der Stad realiséiert gi soll. Mä et geet och - an d'Diskussiounen vun deene leschte Woche schéngen dat ze beleeeën - drëm, fir feststellen, ob d'Politik vun der Regierung am Kampf géint d'Drogen an domat de Prinzip vun de Fixerstuffen, esou wéi se elo an der Stad virgesinn ass an déi jo vun där Politik nëmmen en Deel ass, nach déi richteg ass, an ob se virun allem vun de Majoritéitsparteien nach gedroe gëtt.

Wann ech héieren, datt et net zwou oder dräi Fixerstuffen an de groussen Zentren, mä vill méi klenger op vill méi Plaze solle ginn, wann ech héieren, datt een den Accueil an d'Fixerstuff vuneneen trenne soll, datt en fait d'Fixerstuffen eventuell souguer kombinéiert mat kontrolléierter Drogenabgabe an d'Spideeler sollen integréiert ginn, dann huet dat alles net méi ganz vill mat deem Projet ze dinn, deen de Gesondheitsminister ausgeschafft huet a fir deen de Bauteminister elo bei der Stad eng Baugenehmung gefrot huet.

Wann een dann déi Opreegung gesäit, déi dee Projet bei de Stater Leit, haaptsächlech zu Bouneweg, ervirgeruff huet, an zumools wéi do zum Deel och mat onsaclechen a falschen Argumenter an neierdéngs ganz offensichtlech op engem lokalpoliteschen Hannergrond d'Leit littéralement opgehetzt ginn, da verstitt Der, Här President, datt mer do wuel nach ëmmer bereet sinn, eis politesch Verantwortung ze huelen, mä datt mer awer net gewëllt sinn, d'Käsche fir aner Leit aus dem Feier ze huelen.

Hei muss all Mënsch seng Verantwortung huelen: d'Regierung, d'Chamber, de Stater Schäfferot an de Stater Gemengerot.

Datt de Stat dem Buergermeeschter am Endeffekt seng Ënnerschrëft ënner eng Baugenehmung setzt, ass nëmmen dee leschten Akt, an déi, déi emol schonn an enger Gemegeverantwortung waren, a besonnesch déi, déi schonn emol wollte Buergermeeschter ginn, missten eigentlech wëssen, datt de Buergermeeschter déi Ënnerschrëft eenzeg an eleng opgrond vum Bautereglement vu senger Gemeng entweder muss ginn oder muss refuséieren. D'Gerichter hunn x-mol bestätegt, datt alles anescht en Abus de pouvoir wär.

Dat gesot - an ech hu vu gemëschte Gefiller am Ufank geschwat -, bedauern ech ganz besonnesch, datt an engem Problem, dee wéi d'Toxicomanie virun allem e gesellschaftleche Problem ass, dee vill vun eise Matbierger op eng ganz schrecklech Manéier betrëfft an deen eis alleguer ka betreffen, dee parteipolitesche Konsens, dee mer eigentlech iwwer Joren haten, elo ze zerbriche schéngt.

Mir hunn iwwert d'Joren iwwert déi hei Problematik mat engem liberalen, duerno mat engem sozialistesche Gesondheitsminister, mat enger liberaler Erzéiungsministesch, duerno mat enger sozialistescher, mat chrëschtlech-soziale Bauteministere geschwat, an dat ënner zwee Stater Schäfferéit, fir d'éischt blo-schwarz an dann elo

blo-gréng. Mir hunn eis all déi Joren intensiv mat den Associatiounen, déi um Terrain aktiv sinn, zesumme gesat, fir hir Aarbecht ze ënnerstëtzen, fir hinnen ze hëllefen hir Aktiounen besser ze koordinéieren. Mir haten e groussen Hearing organiséiert a maachen zënterhier mat alle Betraffenen am Kader vum Comité de prévention local ganz regelméisseg de Point vun de Situatiounen.

Mir sinn zesummen dee luesen a beschwéierleche Wee gaang, fir an enger éischter Etapp, dat war 2001, déi drogéiert Obdachlos am Wanter ënnerdaach ze kréien, duerno e provisoreshen Accueil op der Diddenewener Strooss anzeriichten, an deen dann den „Abrigado“ mat senger Berodung a mam Austausch vu Sprëtze mat agezunn ass an an deem zënter dem Fréijoer 2005 och eng provisoresh Fixerstuff fonctionnéiert.

Mir waren eis all déi Zäit eens, datt et eist Zil wier, deene betraffene Leit ze hëllefen, virun allem awer der esou vill wéi méiglech vun der Strooss ewechzekeréien, mat all deenen Nuisancen, déi dat mat sech bréngt.

Wéi wär dann d'Situatioun zu Bouneweg an op der Gare, wann déi dausenden - leider, mä dat ass déi gesellschaftlech Realitéit - vu Schëss, déi ënner hygienesch einwandfreie Konditiounen an der Fixerstuff gesat ginn, dobaussen am Fräie géife gesat ginn? Wéi vill méi Sprëtze géife mer dann op den Trottoiren, an de Parken an op de Spillplazen erëmfannen? A wéi vill méi déidlech lwwerdosen hätte mer?

Et ass duerfir och an där Logik, datt deen heitege Schäfferot averstane war, fir mat dem Projet „Fixerstuff“ weiderzefueren, ënnert der Bedingung, datt mer aus der Experienz vun deene vergaangene Jore léieren, haaptsächlech wat d'Öffnungszäiten an d'Zuel vun de Betreier ugeet, an dann awer och mat der Fuerderung, datt et endlech eescht muss gi mat der Dezentralisatioun vun esou Strukturen. Do gëtt anscheinend op Plazen nach méi wéi an der Stad mat all Mënsch geschwat, mä mir schéngen do nach wäit vun enger Baugenehmung ewech ze sinn, an dat kann net esou viruoen.

Mir waren och der Meenung, datt d'Réckele vun där Fixerstuff vun enger Sait vun der Diddenewener Strooss op déi aner an e modernt, funktionellt Gebai, esou wéi et eis virgeschlooe gouf, alles wär mä net eng zousätzlech sozial Struktur matzen an e Wunnquartier ze implantéieren. Dat wëllt net soen, datt mer eis net mat de Bouneweger Leit, mä awer och mat deene Garer weinst Drogen a Prostitutioun, mat de Lampertsbierger a mat de Stater insgesamt weinst der Kinnekswiss, dem Centre Aldringen, der Plëss, dem Neumanspark, mat deenen Dummeldenger, Eecher, Weimerskiercher weinst dem Parc Laval an esou weider, datt mer eis mat deenen alleguerten net eens wieren, datt et Plazen an der Stad gëtt, wou d'Zoustänn inakzeptabel sinn. Wou d'Efforten, déi gemaach ginn, fir an enger kulturell komplexer Stad d'Zesummeliewe vun den Awunner, vun deenen, déi hei schaffen, a vun deenen, déi bei eis op Besuch kommen, agréabel ze gestalten, wou déi Efforté vum onméigleche Behuele vu finalement ganz klenge Gruppe vu Leit futti gemaach ginn, déi mat der Gesellschaft näischt méi wëllen ze dinn hunn. Dat huet awer alles mat der Fixerstuff rose weéng ze dinn.

Mir hunn dofir ugefaange mat Bouneweg, en Aarbechtsgrupp an der Stad agesat, deen dee leschten Donneschdeg iwwregens eng éischt gutt Réunioun hat, fir zesummen ze kucken, wat mir - mir, dat ass d'Polizei, d'Associatiounen, d'Gemeng, mä och d'Bierger selwer - kënnen maachen, fir deen öffentleche Raum, deen hinne gehéiert, och erëm esou kënnen ze notzen, wéi e fir si geduecht war.

Fir d'Fixerstuff, emol ofgesi vun deene prinzipielle Froen, déi elo vun der Stater CSV opgeworf goufen, ginn dann elo och nach alternativ Sité virgeschloen. Ech si gären op dem Bauteminister Claude Wiseler seng Propositionen agaangen, fir nach eng Kéier déi Siten nozekucken. Si ware schonn all emol an der Diskussioun. Mir hunn an deem Sënn och eng Entrevue - mir, dat ass de Stater Schäfferot mam Gesondheitsminister a mam Bauteminister - den nächste Freideg Mëtteg, fir dat ze maachen. An da muss jiddferee seng Responsabilitéit huelen.